

Status	Datum vergadering Gedeputeerde Staten	Eindtermijn
Openbaar	28 januari 2025	n.v.t.

Onderwerp

Statenvoorstel vervolgaanpak Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied (ZH-PLG)

Advies

1. Vast te stellen het Statenvoorstel vervolgaanpak Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied (ZH-PLG).
2. Vast te stellen de publiekssamenvatting over het Statenvoorstel vervolgaanpak Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied (ZH-PLG).

Besluit GS

Vastgesteld met machtiging voor de portefeuillehouder:

- Om de tekstvoorstellen zoals afgestemd tussen dhr. Potjer en mevr. Van Leeuwen te verwerken.
- Om in het GS-voorstel de alinea over de 'overige 2.2 miljoen' en dat besluitvorming hierover volgt concreter maken. Namelijk dat dit niet uit de SPUK middelen komt, maar dat hiervoor bij de VJN een voorstel voor wordt gedaan.

Bijlagen

1. Statenvoorstel vervolgaanpak ZH-PLG.

1 Toelichting voor het College

Aanleiding

De context waarin we het Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied (hierna ZH-PLG) uitvoeren is afgelopen jaar veranderd. De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en natuur (LVVN) heeft op 4 september 2024 het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) stopgezet; het Transitiefonds was al eerder dat jaar vervallen. Hiermee is de aanleiding voor het opstellen van een Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) komen te vervallen. Daardoor volgt er voor Zuid-Holland geen ontwerp- en definitief Programma (ZH-PLG). Het Voorontwerp ZH-PLG is in juni 2023 vrijgegeven maar is niet vastgesteld door GS en PS.

Doelen en opgaven voor natuur, stikstof, water, klimaat en landbouw blijven echter overeind en de wettelijke taken en verantwoordelijkheden van de provincie blijven bestaan. Ook de ambitie voor een leefbaar en vitaal platteland blijft onverminderd bestaan.

De gebiedsgerichte samenwerking van de afgelopen twee jaar heeft steeds meer (en meer integrale) samenwerking teweeg gebracht, met onderling begrip en uitwisseling van kennis. Niet alleen de provincie maar ook de gebiedspartners zien het belang van het realiseren van de doelen, het vasthouden van de energie die ontstaan is in de gebieden én het werken aan integrale, financierbare plannen.

Voor de uitvoering van het Maatregelenpakket ZH-PLG heeft het Rijk € 188 miljoen beschikbaar gesteld. Provinciale Staten hebben op 10 juli 2024 aanvullende middelen ter beschikking gesteld voor de Kaderrichtlijn Water (€ 2,3 miljoen).

Deze context heeft geleid tot een heroriëntatie en een voorstel voor een nieuwe aanpak. Op 12 november 2024 heeft u de brieven “Vervolg Zuid-Hollands Programma Landelijk gebied (ZH-PLG)” (PZH-2024-862600303) aan PS en aan externe partners vastgesteld. Op 27 november 2024 heeft een technische sessie plaatsgevonden en is aansluitend de vervolgaanpak door de Commissie Landelijk Gebied besproken. In de commissievergadering is afgesproken dat GS een Statenvoorstel zouden opstellen ten behoeve van de commissievergadering Landelijk Gebied van 12 februari a.s.

Voorgestelde aanpak (proces)

Samengevat ziet de voorgestelde aanpak in 2025 er als volgt uit:

- De aanleiding voor het maken van een provinciaal programma landelijk gebied is komen te vervallen. We maken geen Ontwerp ZH-PLG. In plaats hiervan werken wij aan bovenstaande punten.
- We geven samen met onze partners op korte termijn uitvoering aan de projecten/maatregelen met de middelen die door het Rijk en Provinciale Staten beschikbaar gesteld zijn.
- Voor elk deelgebied ontwikkelen we samen met partners in 2025 een gebiedsplan waarin komt te staan hoe de opgaven water, landbouw, stikstof, natuur en klimaat integraal kunnen worden opgepakt en welke randvoorwaarden daarvoor nodig zijn. We vragen gebiedspartijen om een integraal gebiedsbod als input voor het gebiedsplan of we gaan door met de reeds ingezette gezamenlijke plannen (dit is facultatief).
- We geven nadere bestuurlijke richting met ons provinciaal Omgevingsbeleid voor de thema's grondwaterstand veenweiden, boerenlandvogels, drukfactoren N2000, KRW en stikstofreductie.

- We verkennen, zodra meer duidelijk is wat het Rijk aan generiek beleid gaat ontwikkelen en welke inzet het Rijk wil doen in gebieden, wat we met ons instrumentarium – aanvullend op de inzet van de gebieden – kunnen doen om de doelen te bereiken.
- We prioriteren waar we gebiedsgericht en waar we generiek doorgaan na het “overbruggingsjaar” 2025.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag (ex BTW)	: € 6 miljoen
Programma	: Ambitie 5 - Versterken natuur in Zuid-Holland en Ambitie 7 - Gezond en veilig Zuid-Holland
Financiële risico's	: Er zijn geen financiële risico's.

De kosten die gepaard zullen gaan met het onderhouden van de gebiedsprocessen zullen naar verwachting € 6 miljoen bedragen voor 2025, bestaande uit € 3 miljoen (interne en externe) personeelskosten en voor € 3 miljoen uit overige bijkomende proceskosten.

Kosten voor arbeidscapaciteit worden voor € 800.000,- gedekt uit de inmiddels door het Rijk toegekende decentralisatie-uitkering, voor de overige € 2,2 miljoen is deels provinciale dekking nodig waarvoor besluitvorming volgt (alle inzet van provinciale medewerkers maken onderdeel uit van de komende besluitvorming over de Arbeidscapaciteit 2024 waarna deze kosten gedekt zijn. Dit vormt dan de basis van de beschikbare capaciteit over het jaar 2025). Bij de Voorjaarsnota wordt hier een voorstel voor gedaan.

De overige bijkomende proceskosten worden voor € 1 miljoen gedekt uit provinciale middelen binnen ambitie 7 die eerder zijn toegekend voor de realisatie van ZH-PLG doelen in het kader van waterbeheer en bodemdaling. De resterende kosten zouden kunnen worden gedekt uit de aanvulling op de SPUK van 3,1 miljoen die in 2024 is beschikbaar naar aanleiding van de uitkomst van het artikel 2-onderzoek dat in opdracht van het ministerie in 2023 is uitgevoerd.

Juridisch kader

Niet van toepassing.

2 Voorafgaande besluitvorming

Ten aanzien van het ZH-PLG zijn de afgelopen periode de volgende besluiten door GS genomen:

Voorafgaande besluitvorming

- 28 juni 2023: Vrijgave van het Voorontwerp ZH-PLG aan het Rijk (PZH-2023-835114326).
- 26 maart 2024: Indiening Maatregelenpakket ZH-PLG bij LNV (PZH-2024-849752035).
- 12 juni 2024: Brieven aan PS en aan partners over Hoofdlijnenakkoord en stand van zaken ZH-PLG inclusief Maatregelenpakketten (PZH-2024-855008345).
- 9 juli 2024: Aanvraag specifieke uitkering (SPUK) Regeling provinciale maatregelen landelijk Gebied (PZH-2024-856799815).
- 9 juli 2024: Vrijgave van het voorlopig afwegingskader ZH-PLG projecten t.a.v. de regiegroepen ZH-PLG en de Waterschappen in Zuid-Holland (PZH-2024-855305386)
- 9 juli 2024: Vaststelling van de samenvatting van het Maatregelenpakket ZH-PLG (PZH-2024-855305386).
- 5 nov. 2024: Vaststelling van het afwegingskader projecten ZH-PLG (PZH-2024-860075484).

- 12 nov. 2024: Vaststelling van de GS-brief aan PS over het Vervolg ZH-PLG (PZH-2024-862600303).

3 Participatie en rolname

De heroriëntatie op het ZH-PLG en de hernieuwde aanpak zijn tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de gebiedspartners. Er is zowel afstemming geweest op bestuurlijk niveau – bijvoorbeeld in de regiegroepen en via persoonlijk overleg – als op ambtelijk niveau, bijvoorbeeld in de diverse teams en werkgroepen die aan de slag zijn in de gebieden.

We zetten de beweging in de gebieden centraal. Dit doen we door te werken met gebiedsbiedingen, die uiteindelijk leiden tot een gebiedsplan. Dit proces is hierboven geschetst. Om helderheid te verschaffen over opgaven geven GS nadere bestuurlijke richting met ons provinciaal Omgevingsbeleid voor de thema's grondwaterstand veenweiden, boerenlandvogels, drukfactoren N2000 en NH3-reductie. In juli 2025 zullen GS op basis van het OmgevingsEffect Rapport (OER) en input vanuit de gebieden een voorstel doen voor beleidskeuzes.

4 Communicatiestrategie

Leden van de regiegroepen zijn per brief geïnformeerd over de heroriëntatie en hernieuwde aanpak ZH-PLG. In de regiegroepen zal het besluit van de Staten aan de orde komen.